

Sygn. akt III CSK 286/18

POSTANOWIENIE

Dnia 25 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z powództwa J. O. i małoletnich: J. O. syna J., K. O., X. O., N. O., S. O.
i K. O.

przeciwko Szpitalowi [...] w Z.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 25 kwietnia 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powodów

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 10 stycznia 2018 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. oddala wniosek pozwanego o zasądzenie od powodów kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 10 stycznia 2018 r. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołali się na jej oczywistą zasadność, potrzebę wykładni art. 415 i 430 k.c., które – według nich – wciąż budzą poważne wątpliwości w zakresie oceny wymaganej od zakładu opieki zdrowotnej miary staranności, pozwalającej przypisać mu odpowiedzialność za szkody wyrządzone przy leczeniu, oraz w zakresie analizy związku przyczynowego pomiędzy działaniem lub zaniechaniem zakładu a szkodą doznaną przez pacjenta, oraz na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, określonego w uzasadnieniu skargi kasacyjnej i związanego z kwestią oceny dochowania wymaganej staranności w kontekście winy i przeniesienia ciężaru dowodzenia na pozwanego w sprawach, w których chodzi o jego odpowiedzialność za szkody powstałe w ramach leczenia lub w związku z nim.

W judykaturze Sądu Najwyższego zostało wyjaśnione, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) oznacza, iż dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątpienia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały

one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiście jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi wobec tego wykazać, że orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ., z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, nie publ. i z dnia 13 marca 2017 r., I CSK 596/16, nie publ.). Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej nie pozwala przyjąć, by była ona – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona. Celem uzasadnienia twierdzenia o oczywistej zasadności wniesionej skargi kasacyjnej skarżący wskazali, że miały ją spowodować naruszenia art. 231 i art. 233 k.p.c., polegające na tym, że – w ocenie skarżących – Sąd drugiej instancji miał nie dokonać wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego i nie wyciągnąć z niego odpowiednich wniosków, w szczególności w zakresie istnienia związku przyczynowego między śmiercią W. O. (żony powoda J. O. i matki pozostałych skarżących) a zachowaniem pozwanego. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej ma – według skarżących – wynikać także z naruszenia art. 415 i art. 430 k.c. Skarżący nie wykazali jednak, że zastosowanie powołanych przepisów było – w okolicznościach sprawy ustalonych przez Sądy obu instancji – oczywiście błędne lub doprowadziło do tego, że zaskarżony wyrok jest oczywiście nieprawidłowy.

Po pierwsze, skarżący w skardze kasacyjnej nie zawarli wyodrębnionego wywodu mającego uzasadniać ich twierdzenie o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej i ograniczyli się jedynie do wskazania, że zasadność ta ma wynikać z naruszenia przepisów postępowania lub przepisów prawa materialnego powołanych w ramach drugiej podstawy kasacyjnej.

Po drugie, zarzuty naruszenia art. 231 i art. 233 k.p.c. są w postępowaniu ze skargi kasacyjnej niedopuszczalne, gdyż odnoszą się one do dokonywania ustaleń faktycznych i oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c., por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2007 r., I CKN 428/06, nie publ. oraz z dnia 3 grudnia 2010 r., I CSK 123/10, nie publ., a także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 578/17, nie publ.).

Po trzecie, powołując zarzut naruszenia art. 415 i art. 430 k.c. skarżący w istocie podważali ustalenia faktyczne dokonane w sprawie przez Sądy obu instancji stanowiące podstawę zaskarżonego wyroku, w tym przede wszystkim co do istnienia związku przyczynowego między śmiercią W. O. a zachowaniem pozwanego. Tego rodzaju argumentacja w skardze kasacyjnej jest niedopuszczalna (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Potrzeba wykładni przepisów prawa budzących wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury, oznacza sytuację, w której w sprawie występuje kwestia o niejasnym charakterze, będąca źródłem istotnych wątpliwości lub różnic zdań w orzecznictwie, mająca znaczenie dla oceny dochodzonego roszczenia (tak Sąd Najwyższy w postanowieniach: z dnia 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, nie publ. oraz z dnia 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, nie publ.). Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tej przesłance wymaga wykazania, że niejednolita wykładnia określonego przepisu prawa, będącego źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, wywołuje rozbieżność w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.).

Twierdzenia skarżących nie wystarczają do wykazania, by w sprawie doszło do ziszczenia się przesłanki wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Przesłanki tej nie spełnia samo powołanie się na konieczność wykładni art. 415 i 430 k.c. Skarżący ograniczyli się do stwierdzenia istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących wątpliwości w orzecznictwie, lecz skarga nie zawiera rozwinięcia tych wątpliwości, ani pogłębionej analizy prawnej. Brak również powołania w uzasadnieniu skargi kasacyjnej orzeczeń sądów, w których miałyby wystąpić rozbieżności w zakresie wykładni art. 415 i art. 430 k.c. w kontekście relewanym dla okoliczności sprawy.

Istotność zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Skarżący formułując określony problem prawny w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przeprowadzili pogłębionego wywodu prawnego dla wykazania, że problem ten stanowi istotne zagadnienie prawne. Wyrazili jedynie ogólne oczekiwanie, aby w procesach dotyczących odpowiedzialności zakładu opieki zdrowotnej przy ocenie zawinienia ich personelu i miary staranności wymaganej od tego personelu ciężar dowodu był przeniesiony na pozwany zakład, który miałby być zobowiązany do wykazania, że jego personel dochował wymaganej staranności i że nawet mimo podjęcia wszelkich możliwych działań diagnostycznych i leczniczych doszłoby do skutku w postaci rozstroju zdrowia, uszkodzenia ciała lub śmierci pacjenta. W ocenie skarżących tylko takie rozumienie przesłanek odpowiedzialności zakładów opieki zdrowotnej miałyby

pozwalać pacjentom na skuteczne dochodzenie ich praw. Takie stwierdzenie nie spełnia wymagań stawianych uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Brak tu przytoczenia jakichkolwiek argumentów prawnych wskazujących na możliwość tego rodzaju oceny sformułowanego problemu. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, by Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w jej podstawach lub w ich uzasadnieniu elementów kreatywnych skargi, ani tym bardziej się ich domyslać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, nie publ.).

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Ze względu na sytuację materialną skarżących i szczególne okoliczności sprawy Sąd Najwyższy, na podstawie art. 102 i art. 108 § 1 w związku z art. 391 § 1 i z art. 398²¹ k.p.c., postanowił nie obciążać ich kosztami postępowania kasacyjnego.